

Austevoll kommune
Birkelandsvegen 2
5392 STOREBØ

Saksbehandlar, innvalstelefon
Marit Lunde, 57 64 30 05

Austevoll kommune - budsjett og økonomiplan

Austevoll kommunestyre har i møte 19.12.2019, sak 157/19, handsama og vedteke budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023. Fylkesmannen har motteke saksdokumenta til orientering.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrert). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at budsjett og økonomiplan er i balanse. Dette brevet er ei tilbakemelding om korleis Fylkesmannen vurderer kommunen sin økonomi og utviklinga slik den er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er manglar etter forskrift om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunane følgje opp.

Oppsummering

Det er budsjettert med positive netto driftsresultat i heile planperioden, sjølv om resultatata er lågare enn det anbefalte nivået frå TBU (Teknisk berekningsutval), og kommunen sitt eige mål på 1,75 prosent.

Kommunen har god økonomi til å yte tenester til innbyggjarane sine, og har lenge hatt skatteinntekter godt over snittet for landet. Samstundes er det vesentleg at kommunen når måla om eit tilstrekkeleg stort disposisjonsfond som driftsreserve, sidan ein er sårbar for svingingar i skatteinntektene. Svikt i inntektene blir særleg utfordrande når gjeldsnivået er høgt. Gjelda har auka dei siste åra, og ligg over snittet for landet. Fylkesmannen rår til at kommunen gradvis reduserer den langsiktige gjelda framover.

Budsjett 2020

Rammetilskotet er budsjettert etter prognosemodellen til KS etter statsbudsjettet, medan forventa skatteinntekter er budsjetterte om lag 1 mill. kroner høgare enn modellen. Dei frie inntektene ligg derfor noko høgare enn anslaga til KS. Kommunen har høge skatteinntekter godt over landsnittet, og desse utgjorde 135 prosent i 2019, noko som tilsvarar om lag 226 mill. kroner. I 2020 er det budsjettert med 239 mill. kroner i skatteinntekter.

Førebelse tal for 2019 viser at netto driftsresultat utgjør 2,2 prosent, og ligg såleis over det anbefalte nivået frå TBU. Dei budsjetterte tala for 2020 visar eit netto driftsresultat på 0,61 prosent.

Disposisjonsfond i prosent av brutto inntekter er for 2019 førebels på om lag 15 prosent, noko som er godt over anbefalt nivå frå TBU på 5 prosent, og over kommunen sitt mål på 13 prosent.

Kommunen har vedteke eit låneopptak på 28,7 mill. kroner, og samla investeringar utgjer 42,6 mill. kroner. Sluttfinansiering av det prioriterte tiltaket Austevoll ungdomsskule utgjer den største investeringa i år.

Fylkesmannens vurdering

Kommunen budsjetterer noko høgare skatteinntekter enn KS sin prognosemodell etter statsbudsjettet. Høge skatteinntekter, og inntekter frå havbruksfondet dei siste åra, gjer at kommunen no har god økonomi og handlefridom. Målet om eit netto driftsresultat på 1,75 prosent bør derfor vere realistisk.

I statistikkbanken til SSB finn vi at langsiktig gjeld (eks. pensjon) i prosent av brutto driftsinntekter utgjer 123 prosent etter førebelse tal for 2019, medan talet for landet (eks. Oslo) utgjer 110 prosent. Etter årets opplåning vil ein derfor ikkje koma nærmare det vedtekte måltalet til Austevoll kommune om 90 prosent lånegjeld i prosent av driftsinntektene.

Årets budsjetterte netto driftsresultat på 2,7 mill. kroner blir avsett til fond. Vi har ingen andre merknader til budsjettet for 2020.

Økonomiplan 2020 - 2023

Økonomiplanen viser positive netto driftsresultat i heile planperioden, sjølv om resultatata ligg under anbefalt nivå frå TBU i alle år. Dei årlege resultatata er planlagt avsett til disposisjonsfond. Kommunen ligg godt over tilrådd nivå på disposisjonsfond dersom måltalet på 13 prosent vert nådd.

Når det gjeld investeringar vart det gjort endringar i kommunestyremøtet i desember. Slik vi forstår dette utgjer dei samla investeringane i planperioden om lag 89,6 mill. kroner. Av dette skal 68,5 mill. kroner lånefinansierast. I dei to siste åra i økonomiplanen er det berre lagt inn «faste postar» som startlån og eigenkapitaltilskot KLP, og investeringar til IT, asfaltering og til turveggar.

Vi kan ikkje sjå at det er framlagt oversikt over gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar i samsvar med forskrift om årsbudsjett og økonomiplan, § 5-7.

Fylkesmannens vurdering.

Økonomiplanen skal gje ein realistisk oversikt over sannsynlege inntekter, forventa utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden. Han skal og syne korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp, og at det først og fremst er kommunestyret som gjennom sine vedtak har ansvar for at budsjett og økonomiplan oppfyller kravet om realisme. I dette ligg det og at kommunane følgjer eit forsiktighetsprinsipp i budsjettering av inntekter, særleg gjeld dette der inntekter må vurderast som usikre, t.d. der det ikkje ligg føre ekstern dokumentasjon.

Fylkesmannen meiner at Austevoll hadde ein realistisk økonomiplan med tanke på inntekter, då budsjettarbeidet starta opp førre haust. Slik vi kjenner situasjonen i dag er inntektene meir usikre, sidan formuesskatten utgjer så stor del av skatteinntektene. Vi legg til grunn at dette blir vurdert nærmare i budsjettet etter første kvartal.

Frie inntekter per innbyggjar utgjorde 71 033 kroner i 2019, medan dei på landsbasis utgjorde 57 297 kroner. Kommunen har derfor god økonomi til å yte tenester til innbyggjarane sine.

Samstundes er det vesentleg for økonomien at kommunen har eit stort nok disposisjonsfond som driftsreserve, for å sikre seg mot svingingar i skatteinntektene. Særleg er dette viktig når gjelda er høg. Det er ønskjeleg at det kan takast med ei samla oversikt som viser inneståande på fond for perioden.

Lånegjelda aukar i planperioden, og dette vil få konsekvensar for det økonomiske handlingsrommet. Kommunen har gjennomført store investeringar dei siste åra og er sårbar for rentesvingingar. Tal frå 2019 viser ei netto renteeksponering av gjelda i prosent av brutto driftsinntekter, på 87,4 prosent. Dette er høgt, og Fylkesmannen er uroa for at lånegjelda fortset å auke.

Budsjettskjema som er utarbeidd etter ny kommunelov, må oppdaterast med dei siste vedtekne tala frå kommunestyret og sendast Fylkesmannen på nytt. Dette gjeld særleg oversikt på investeringar, jamfør forskrift § 5-5, og oversikt over gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar, § 5-7.

Befolkningsframskrivingar viser at Austevoll vil få størst auke i dei eldre årsklassane framover, og at behovet for årsverk aukar mest i institusjon og heimeteneste. Overføringar til tenesteeiningane tek ikkje omsyn til dette no, men viser om lag same nivå i planperioden, sett bort frå prisstigning og aktivitetsnivå. Annan auke utover dette, som kjem fram spesielt innanfor oppvekst og helse og omsorg, er omtala i dokumenta.

I ny kommunelov blir det lagt vekt på at kommunestyret skal vedta finansielle måltal for utviklinga av kommunens økonomi for heile planperioden. Moderate låneopptak og arbeid med finansielle måltal og handlingsreglar blir eit viktig grunnlag for styring mot ein berekraftig økonomi for innbyggjarane i Austevoll også i framtida.

Med helsing

Lars Sponheim

Gunnar O. Hæreid
ass. fylkesmann

Dokumentet er elektronisk godkjent